

Diferențele dintre Certificatul de Situație de Urgență și avizul de forță majora (update)

Reff | Associates

Înca de la publicarea Decretului Președintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență, s-au născut întrebări în comunitatea de business privind diferențele dintre Certificatul de Situație de Urgență (CSU), care nu a fost reglementat în trecut și care poate fi solicitat de operatori economici afectați de pandemia de COVID-19, și avizul de forță majora, existent în legislație de mult timp. OUG nr. 29/2020 și 30/2020 au reglementat ulterior anumite facilități pentru operatorii aflați în dificultate în acest context, accesarea unora dintre acestea presupunând obținerea prealabilă a CSU.

În sfârșit, prin Ordinul nr. 791 din **25 martie 2020**, Ministerul Economiei, Energiei și al Mediului de Afaceri a reglementat procedura de emitere și o parte din efectele generale ale Certificatelor de Situație de Urgență.

În practică, însă, societățile se vor confrunta cu mai multe dileme: alegerea între solicitarea unui CSU, a unui aviz de forță majora sau a amândurora; modul de utilizare a acestora; riscul ca acestea să fie contestate, cu consecința pierderii avantajelor pe care le-au generat.

Companiile care pot obține cele două tipuri de certificate

Avizul de forță majora poate fi obținut de orice societate de la Camera de Comerț și Industrie a României sau de la camerele de comerț județene, pentru atestarea existenței cazurilor de forță majora și a efectelor acestora asupra executării obligațiilor comerciale.

Din reglementările actuale, pare însă ca **CSU** nu poate fi obținut de orice societate, ci doar de acei operatori economici care beneficiază de facilități în temeiul OUG nr. 29/2020 și 30/2020.

Condițiile pentru obținerea celor doua tipuri de certificate

Companiile care solicita emiterea unui **aviz de forță majora** trebuie sa îndeplinească cumulativ următoarele condiții: sa dovedească faptul ca au încheiat un contract ce conține o clauza de forță majora și faptul ca nu-și pot îndeplini obligațiile contractuale ca urmare a intervenirii faptului definit ca forță majora. Așadar, atestarea forței majore se face după analizarea relației dintre părțile unui contract, ceea ce înseamnă ca este necesar câte un aviz de forță majora pentru fiecare raport contractual în care solicitantul se afla în imposibilitatea îndeplinirii obligațiilor. În practica, au fost emise avize de forță majora și în situația contractelor ce nu au clauze cu privire la forța majora.

În ce privește acordarea unui CSU, analiza este efectuată din perspectiva situației economice și financiare de ansamblu a solicitantului. Pentru a obține un CSU, companiile trebuie sa dovedească fie ca **activitatea** lor a fost **întreruptă** total sau parțial ca urmare a deciziilor autorităților în perioada stării de urgență (caz în care li se va emite **Certificat Tip 1, Albastru**), fie ca **încasarile** le-au **scăzut cu minimum 25%** în martie 2020 față de media încasarilor din perioada ianuarie-februarie 2020 (caz în care li se va emite un Certificat Tip 2, Galben).

Efectele avizului de forță majora și ale CSU

Avizul de forță majora atestă existența unei situații de forță majora care exonerează solicitantul de răspundere într-un anumit raport contractual. În cazul în care părțile ajung la un litigiu și mai ales în absența unei reglementări contractuale cu privire la forța probantă a acestui certificat, instanțele de judecată pot adopta o soluție diferită de cea cuprinsă în avizul de forță majora.

CSU poate fi folosit în relațiile cu instituțiile publice, pentru obținerea de facilități sau măsuri de sprijin, și în relațiile comerciale. Legislația adoptată în contextul pandemiei de COVID-19 stabilește ca CSU este **obligatoriu** pentru o serie de remedii fiscale sau contractuale, cum ar fi **amânarea la plată pentru IMM-uri** a serviciilor de utilități și a chiriei pentru sediul social și sediile secundare, **suspendarea rambursării ratelor, dobânzilor și comisioanelor** din contractele de credit și de leasing cu până la 9 luni, pentru persoanele juridice, pe perioada stării de urgență. Alte remedii accesibile agenților economici ce obțin CSU sunt **scutirea de penalități de întârziere pentru IMM-uri** în executarea contractelor cu autoritățile publice, pe perioada stării de urgență, și **prezumția de caz de forță majora** în ceea ce privește împrejurarea imprevizibilă care rezultă dintr-o acțiune a autorităților, care a afectat activitatea IMM-urilor. Prezumția poate fi însă rasturnată prin orice mijloc de probă.

Atenție, însă, **simpla obținere a CSU nu este suficientă** pentru accesarea facilităților menționate mai sus, ci trebuie îndeplinite și alte condiții. În plus, îndeplinirea condițiilor pentru obținerea CSU se verifică ulterior, ceea ce poate conduce la desființarea acestuia și pierderea facilităților obținute pe baza lui.

Procedura pentru obținerea avizului de forță majora și a CSU

Avizul de forța majora se eliberează contra unei taxe de 500 de euro, iar solicitantul trebuie să depună documente care atestă existența forței majore și legătura de cauzalitate dintre aceasta și imposibilitatea de executare a contractului. Termenul de soluționare a cererii este de 15 zile, timp în care camera de comerț sesizată analizează documentele furnizate și emite un răspuns.

CSU se eliberează gratuit, automat, după validarea electronică a solicitării adresate pe platforma www.prevenire.gov.ro. În afara de cererea de emitere a certificatului, compania trebuie să depună o declarație pe proprie răspundere care să ateste că se află în una din cele două situații de eligibilitate. Documentele încărcate pe platformă trebuie semnate electronic de către solicitant sau de către un împuternicit al său. Verificarea informațiilor și a documentelor depuse se poate realiza ulterior, prin autoritățile special abilitate în acest sens.

*Mai multe informații și recomandări pentru companii legate de modul în care se pot pregăti în contextul pandemiei de **COVID-19** sunt disponibile în secțiunea dedicată de pe site-ul Deloitte România.*

Pentru cele mai recente modificări legislative adoptate în contextul coronavirus, experții Reff & Asociații au creat și vor actualiza în permanență o secțiune dedicată.